

KLAGANDE

Grundels Fönstersystem & Måleri AB, 556447-4038
Flygfältsvägen 1
652 30 Karlstad

Ombud: Advokaten Madeleine Sifvert
Advokatfirman NOVA AB
Grev Turegatan 14, 4 tr
114 46 Stockholm

MOTPART

Vägverket
781 87 Borlänge

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Dalarnas läns beslut den 19 januari 2009 i mål nr 3270-08,
se bilaga A

SAKEN

Fråga om mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling, LOU, bort avskrivnas eller ej

YRKANDEN M.M.

Grundels Fönstersystem & Måleri AB (nedan kallat bolaget) yrkar att
kammarrätten undanröjer länsrättens avskrivningsbeslut och återförvisar
målet till länsrätten för prövning i sak. Till stöd för sin talan anför bolaget
bl.a. följande. Bolaget gör i första hand gällande att tiodagarsfristen inte
har börjat löpa och i andra hand att tiodagarsfristen löpte till och med den
15 december 2008. – Det nu aktuella tilldelningsbeslutet har kommunicerats
med anbudsgivarna genom att det har gjorts tillgängligt på en Internetadress.
Anbudsgivarna har därefter hämtat beslutet i elektronisk form via Internetadressen.
Den tiodagarsfrist som följer av 16 kap. 1 § LOU räknas från det att den
upphandlande myndigheten har lämnat underrättelsen på ett korrekt sätt och
med korrekt innehåll. För att fristen ska börja löpa måste underrättelse
lämnas, underrättelsen vara skriftlig och underrättelsen innehålla all information,
dvs. innehållet i beslutet och skälen för

Klagande/ombud

Motpart/ombud

SKV

FK NFC

LST/Trp.st

LR

Konkurrensverket

För delgivning

För kännedom

För handläggning

Dok.Id 54409

Postadress

Box 714

851 21 Sundsvall

Besöksadress

Södra Tjörngatan 2

Telefon

060-18 66 00

E-post: kammarrattenisundsvall@dom.se

www.kammarrattenisundsvall.se

Telefax

060-18 66 52

Expeditionstid

måndag – fredag

09:00-12.00

13:00-15.00

beslutet. Det e-brev som har skickats ut har enbart innehållit en upplysning om att beslut har fattats. Det närmare innehållet i beslutet och skälen för beslutet har enbart tillgängliggjorts för anbudsgivarna med elektroniska medel via Internetadressen. LOU innehåller inte någon bestämmelse om att den upphandlande enheten får bestämma att tilldelningsbeslut ska kommuniceras via en Internetadress eller på annat sätt med elektroniskt medel. Anbudsgivarna har erhållit tilldelningsbeslutet i elektronisk form. Något skriftligt tilldelningsbeslut har Vägverket inte skickat ut. När det gäller tilldelningsbeslut finns enbart den tvingande regeln om skriftlig form i 9 kap. 9 § LOU. – Skulle kammarrätten finna att Vägverkets kommunikation av tilldelningsbeslutet via en Internetadress uppfyller kraven på skriftlig form gör bolaget i andra hand gällande att tiodagarsfristen löpte till och med måndagen den 15 december 2008. Utsändandet sker tidigast genom att anbudsgivarna genom nedladdning hämtar beslutet på Internetadressen. En annan ståndpunkt innebär att anbudsgivarna, som inte har någon inblick i när den upphandlande enhetens tilldelningsbeslut kommer att fattas, står hela risken för att elektroniska uppkopplingar fungerar etc. Den första dagen av tiodagarsfristen är dagen efter att det sista meddelandet med upplysningar om tilldelningsbeslutet har sänts ut, dvs. den 5 december 2008. Vägverkets påstående om att tilldelningskontrakt har träffats den 15 december 2008 utgör inte hinder för länsrättens prövning av målet.

Vägverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. När anbudsgivarna öppnar fliken Tilldelningsbeslut hos Allego erhåller anbudsgivaren all information som definierar den aktuella upphandlingen, vem som vunnit, motivering samt en pdf-fil som innehåller de inscannade undertecknade dokumenten Tilldelningsbeslut med besvärsanvisning och Upphandlingsprotokoll. Det finns inte något skäl att inte godta meddelande av tilldelningsbeslut på sätt som skett genom Allegosystemet. Bolaget är väl införstått med Allegosystemet och har i detta fall av egen förskyllan misslyckats med att inkomma med begäran om överprövning i så god tid att länsrätten haft en reell möjlighet att fatta interimistiskt beslut inom tio-

dagarsfristen och innan ett gällande kontrakt förelåg mellan Vägverket och vinnande anbudsgivare. I det fall anbudsgivare som erhåller meddelande om att information om tilldelningsbeslutet finns att hämta hos Allego väljer att inte ta del av denna information är detta att jämställa med anbudsgivare som får del av tilldelningsbeslutet via brev och väljer att inte öppna brevet. Inget av alternativen medför att tiodagarsfristen inte skulle börja löpa.

Kammarrätten har den 29 januari 2009 meddelat prövningstillstånd i målet och förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

DOMSKÄL

Fråga i målet är om länsrätten på ett korrekt sätt har avskrivit målet från vidare handläggning eller om länsrätten har bort pröva målet i sak.

Enligt 16 kap.1 § tredje stycket LOU får en ansökan om överprövning, vid tillämpning av ett annat förfarande än direktupphandling, inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande myndigheten lämnat underrättelse enligt 9 kap. 9 § LOU till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller
2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

I 9 kap. LOU finns regler om kommunikation, information och dokumentation. Av 9 kap. 9 § LOU framgår att en upphandlande myndighet snarast möjligt skriftligen ska underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten. En sådan underrättelse ska lämnas även när en upphandlande myndighet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen.

Kammarrätten har inledningsvis att bedöma om den i 16 kap. 1 § tredje stycket LOU angivna tiodagarsfristen börjat löpa. Härvid har kammarrätten att ta ställning till om kraven på underrättelse i 9 kap. 9 § LOU är uppfyllda, dvs. om Vägverket skriftligen underrättat anbudsgivarna om beslutet att tilldela kontraktet och skälen för beslutet.

Om kraven på underrättelse i 9 kap. 9 § LOU är uppfyllda har kammarrätten att bedöma när kraven uppfyllts, dvs. vid vilken tidpunkt underrättelse har skett, för att utröna om länsrättens interimistiska beslut fattats innan eller efter tiodagarsfristen i 16 kap. 1 § tredje stycket LOU löpt ut.

Har Vägverket skriftligen underrättat anbudsgivarna om beslutet och skälen för beslutet?

I förarbetsuttalanden till den numera upphävda lagen (1992:1528) om offentlig upphandling anförs bl.a. följande om begreppet skriftligen.

Begreppet ”skriftligen” har i svensk lagstiftning ofta ansetts innefatta, eller i vart fall inte utesluta användningen av elektroniska medel. Ett krav på skriftlighet anses då inte innebära mer än att det utesluter muntliga rutiner och att innehållet ges en varaktig och läsbar form. --- Ett krav på underskrift får i svensk lagstiftning, om inte annat sägs, anses innebära ett krav på att avtalet måste ingås genom en underskrift med penna på papper (prop. 2001/02:142 s. 70).

Vidare framgår av artikel 1.12 i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster (nedan kallat direktivet) att begreppet *skriftlig* omfattar varje enhet av ord eller siffror som kan läsas, återges och sedan meddelas. Denna enhet kan innehålla uppgifter som går att överföra och lagra med elektroniska medel.

Kammarrätten finner att begreppet skriftligen i 9 kap. 9 § LOU ska tolkas med hänsynstagande till vad som anförts i ovan angivna förarbetsuttalande samt till hur begreppet angetts i artikel 1.12 i direktivet. Vid en sådan tolkning får begreppet skriftligen anses innefatta att tilldelningsbeslut får meddelas elektroniskt. Vägverket har därför uppfyllt skriftlighetskravet.

Det är i målet ostridigt att Vägverket tillgängliggjort beslutet och skälen för detsamma för anbudsgivarna med elektroniska medel via Internet-adressen Allego.se och att samtliga anbudsgivare meddelats tilldelningsbeslutet. Med hänsyn härtill och då kammarrätten ovan funnit att underrättelsen gjorts skriftligen, har Vägverket underrättat anbudsgivarna på i 9 kap. 9 § LOU föreskrivet sätt.

När har underrättelse skett?

I alltjämt aktuella förarbetsuttalanden till den numera upphävda lagen (1992:1528) om offentlig upphandling anförs bl.a. följande beträffande bevisbördans placering vid bedömning av när tiodagarsfristen i 16 kap. 1 § tredje stycket LOU börjar löpa.

Utgångspunkten är att det är den upphandlande enheten som har bevisbördan för att upplysningar om tilldelningsbeslut lämnats och således för att den föreskrivna tidsfristen börjat löpa (prop. 2001/02:142 sid. 101).

Av handlingarna i målet framgår att samtliga anbudsgivare först den 5 december 2008 har sett tilldelningsmeddelandet på Internetsidan Allego.se. Det är i målet inte utrett att samtliga anbudsgivare har tagit del av tilldelningsbeslutet före denna tidpunkt. Med hänsyn härtill kan anbudsgivarna först den 5 december 2008 anses ha underrättats av Vägverket om det beslut som fattats om att tilldela kontraktet och om skälen för beslutet.

Hur länge löper tiodagarsfristen?

I alltjämt aktuella förarbetsuttalanden till den numera upphävda lagen (1992:1528) om offentlig upphandling anförs bl.a. följande beträffande hur länge tiodagarsfristen i 16 kap. 1 § tredje stycket LOU löper.

Tiodagarsfristen ska räknas från det att underrättelse om tilldelningsbeslut lämnats. Det innebär att det är den påföljande dagen som är den första dag som ska räknas in i tiodagarsfristen. Om underrättelsen lämnas till anbudssökandena och anbudsgivarna vid olika tidpunkter börjar tidsfristen att löpa från den dag då upplysningarna till den sista mottagaren lämnades (prop. 2001/02:142 sid. 101).

Kammarrätten har ovan funnit att samtliga anbudsgivare först den 5 december 2008 har underrättats av Vägverket om det beslut som fattats om att tilldela kontraktet och om skälen för beslutet. Påföljande dag, dvs. den 6 december 2008, är därför den första dag som ska räknas in i tiodagarsfristen. Tiodagarsfristen löper således till den 16 december 2008.

Fråga om länsrätten bort avskryva målet eller ej

Regeringsrätten har i rättsfallet RÅ 2005 ref. 17 anfört att om avtal ingåtts trots en förvaltningsdomstols interimistiska beslut eller i strid med domstols dom, hindrar inte detta att den pågående överprövningsprocessen fullföljs.

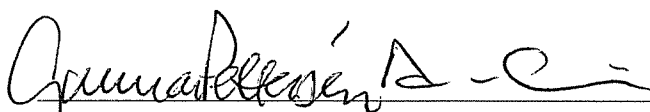
Vägverket har slutit avtal innan tiodagarsfristen löpt ut. Förhållandet att avtal slutits hindrar inte att pågående överprövning enligt LOU fullföljs. Länsrätten borde därmed inte ha avskrivit målet i sitt slutliga beslut den 19 januari 2009. Länsrättens beslut att avskryva målet och upphäva sitt tidigare interimistiska beslut ska därför undanröjas och målet visas åter till länsrätten för prövning i sak. Vid denna utgång gäller länsrättens interimistiska beslut den 15 december 2008 alltjämt.

DOMSLUT

Kammarrätten undanröjer länsrättens beslut den 19 januari 2009 om avskrivning av målet och upphävande av tidigare interimistiskt beslut. Målet visas åter till länsrätten för prövning i sak.

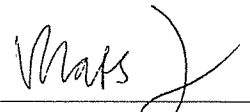
Kammarrättens interimistiska beslut den 29 januari 2008 ska inte längre gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Gunnar Pettersén
kammarrättsråd

Anders Lind
kammarrättsråd

Mats Johnsson
tf. assessor
referent

SÖKANDE

Grundels Fönstersystem & Måleri AB, 556447-4038
Flygfältsvägen 1
652 30 Karlstad

Ombud: Advokat Madeleine Sifvert
Advokatfirman NOVA AB
Linnégatan 18
114 47 Stockholm

MOTPART

Vägverket
781 87 Borlänge

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007: 1091) om offentlig upphandling
(LOU): nu fråga om avskrivning

LÄNSRÄTTENS BESLUT

Länsrätten upphäver det interimistiska beslutet från den 15 december 2008.

Länsrätten avskriver målet från vidare handläggning.

BAKGRUND OCH YRKANDE

Vägverket har i en offentlig upphandling fattat beslut om leverantör av
”Utförande av fönsteråtgärder inom Gävleborgs och Dalarnas län år 2008-
2009”. Tilldelningsbeslut fattades den 4 december 2008.

Grundels Fönstersystem & Måleri AB (bolaget) har begärt överprövning
och yrkat att upphandlingen ska rättas eftersom bolagets anbud rätteligen
borde ha utvärderats av Vägverket. Bolaget har även yrkat att länsrätten
beslutar att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

Länsrätten beslutade den 15 december 2008 att Vägverket tills vidare inte får avsluta upphandlingen.

Vägverket har yrkat att länsrätten upphäver det interimistiska beslutet och avskriver målet från fortsatt handläggning. Vägverket har anfört bl.a. följande. Vägverket annonserade tilldelningsbeslutet i den aktuella upphandlingen den 4 december 2008. Klockan 22:52:04 tog bolaget del av tilldelningsbeslutet. Vägverket undertecknade kontraktet fredagen den 12 december 2008 och Valbo Fönsterteknik AB – som tilldelades kontraktet – undertecknade kontraktet den 15 december 2008 klockan 7:45. Först cirka två timmar därefter tog Vägverket del av länsrättens interimistiska beslut att upphandlingen inte fick avslutas, då var upphandlingen redan avslutad.

Bolaget har vidhållit sin inställning och anfört bl.a. följande. Tiodagarsfristen har inte börjat löpa. I vart fall löpte den till och med den 15 december 2008. I den nu aktuella upphandlingen har tilldelningsbeslutet kommunicerats med anbudsgivarna genom att beslutet har gjorts tillgängligt för anbudsgivarna på en Internetadress. Anbudsgivarna har därefter haft att hämta beslutet via Internetadressen. Det innebär att anbudsgivarna har loggat in på en Internetadress och laddat ner beslutet till sina datorer. Anbudsgivarna har således erhållit tilldelningsbeslutet i elektronisk form. Något skriftligt tilldelningsbeslut har Vägverket ännu inte skickat ut. Tiodagarsfristen har därmed inte börjat löpa. Om länsrätten finner att Vägverkets kommunikation av tilldelningsbeslutet via en Internetadress uppfyller kraven på skriftlig form enligt LOU gör bolaget gällande att tiodagarsfristen under alla förhållanden löpte till och med måndagen den 15 december 2008. Tilldelningsbeslutet har sänts ut till anbudsgivarna tidigast vid den tidpunkt när anbudsgivarna laddade ner (hämtade) beslutet till sina datorer och därigenom kunnat tillgodogöra sig de upplysningar som Vägverket är skyldig att lämna. Tidpunkten för Vägverkets annonsering på Internetadressen kan inte anses som att

tilldelningsbeslutet har sänts ut. Av annonseringen framgår inte vilket beslut som har fattats, innehållet i beslutet eller skälen för beslutet. Utsändandet sker således (tidigast) genom att anbudsgivarna hämtar beslutet på Internetadressen. Av Vägverkets logg framgår att Valbo Fönsterteknik AB laddade ned tilldelningsbeslutet den 5 december 2008. Den första dagen av tiodagarsfristen är dagen efter att det sista meddelandet med upplysningar om tilldelningsbeslutet, skäl för beslutet etc. har sänts ut (prop. 2001/02:142 s. 101). Detta innebär att tiodagarsfristen har börjat löpa (tidigast) den 6 december 2008 och således har löpt till och med den 15 december 2008. I bifogat upphandlingsprotokoll anges även att meddelande om tilldelningsbeslut är avsänt den 5 december 2008.

Vägverket vidhåller sin inställning. Bolaget har den 4 december 2008 i skriftlig form fått del av såväl tilldelningsbeslutet som skälen för beslutet. Att den skriftliga formen sker via elektroniskt hjälpmedel och via en Internetadress ändrar inte på detta faktum. Samtliga tre anbudsgivare har köpt tjänst hos Allego för att på så sätt få del av tilldelningsbeslutet och skälen för beslutet. Alla tre anbudsgivare meddelades den 4 december 2008 att tilldelningsbeslutet fanns att läsa på Allegos Internetadress och anbudsgivarna tog del av beslutet samma dag eller dagen därefter. Att anbudsgivare som erhållit instruktioner och möjlighet att ta del av det skriftliga tilldelningsbeslutet med skälen för beslutet väljer att inte använda sig av denna sin möjlighet innebär inte att tiodagarsfristen inte börjar att löpa eller att den börjar att löpa först när anbudsgivarna faktiskt nyttjar sin möjlighet att ta del av beslutet och skälen för beslutet. Det faktum att Vägverket felaktigt angivit beslutsdatumet till den 5 december 2008 påverkar inte frågan om beräkningen av tiodagarsfristen.

SKÄLEN FÖR LÄNSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 16 kap. 1 § LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Av tredje stycket samma paragraf framgår att vid tillämpning av ett annat förfarande än som avses i andra stycket får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att den upphandlande myndigheten lämnat underrättelse enligt 9 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller rätten om den har fattat ett interimistiskt beslut upphävt det beslutet.

Enligt 9 kap. 9 § LOU ska en upphandlande myndighet snarast möjligt skriftligen underrätta bl.a. anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som fattats om att tilldela ett kontrakt och skälen för besluten.

Av förarbetena till bestämmelsen (prop. 2006/07:128 s. 377) framgår bl.a. följande. Paragrafen motsvarar artikel 41.1. i direktivet och 1 kap. 28 § första stycket och 29 § LOU. En generell bestämmelse om att underrättelse om beslut ska lämnas i skriftlig form har tagits in i paragrafen. Detta motsvarar vad som gäller enligt LOU.

Syftet med den aktuella bestämmelsen är att en anbudsgivare ska kunna ta tillvara sin rätt att ansöka om överprövning av tilldelningsbeslutet (jmf prop. 2001/2002:142 sid. 55).

Av handlingarna i målet framgår bl.a. följande. Samtliga anbudsgivare har hämtat förfrågningsunderlaget från Allego. Av förfrågningsunderlaget framgår att Vägverket, när beslut om leverantör och anbud har fattats, meddelar samtliga anbudsgivare via den Internetadress som anges i annonsen för hämtning av förfrågningsunderlaget (UFB.53). Den

upphandlande enheten har distribuerat sitt tilldelningsbeslut genom att göra det tillgängligt på en Internetadress (Allegos) den 4 december 2008. Samtliga anbudsgivare har samma dag fått meddelande, till egen e-post adress, om att tilldelningsbeslutet finns tillgängligt på aktuell Internetadress. I det formella tilldelningsbeslutet anges som beslutsdatum den 4 december 2008. I bilaga till tilldelningsbeslutet finns upphandlingsprotokollet där tilldelningsbeslutets datum felaktigt har angivits till den 5 december 2008. I upphandlingsprotokollet framgår att det vinnande anbudet uppfyller samtliga ska-krav och har det lägsta utvärderade anbudspriset. Två anbudsgivare har tagit del av tilldelningsbeslutet den 4 december 2008 och en anbudsgivare har tagit del av tilldelningsbeslutet den 5 december 2008.

Länsrätten gör följande bedömning.

Den första frågan i målet är om Vägverket kan anses ha fullgjort skyldigheten om underrättelse enligt 9 kap. 9 § LOU och att tiodagarsfristen därmed har börjat att löpa.

Tilldelningsbeslutet fattades den 4 december 2008 och samma dag gjordes beslutet med bilaga tillgängligt för samtliga anbudsgivare på i målet aktuell Internetadress (Allego). Underrättelse sändes samma dag skriftligen via e-post till samtliga anbudsgivare att tilldelningsbeslutet fanns tillgängligt för anbudsgivare på denna Internetadress. Samtliga anbudsgivare har varit registrerade och använts sig av Allegos tjänster bl.a. genom att hämta förfrågningsunderlag.

Den i 16 kap. 1 § tredje stycket LOU angivna tiodagarsfristen ska därför beräknas med utgångspunkt i detta datum. Vad bolaget har anfört föranleder inte länsrätten till annan bedömning. Den information som gjorts tillgänglig den 4 december 2008 får enligt länsrättens bedömning

anses ha haft sådant innehåll att syftet med 9 kap. 9 § LOU uppfyllts.
Tiodagarsfristen löper därmed ut den 14 december 2008.

I målet är upplysts om att Vägverket den 15 december 2008 har tecknat kontrakt med annan anbudsgivare än bolaget. Mot bakgrund av bestämmelserna i 16 kap. 1 § LOU föreligger det därmed hinder att pröva ansökan i sak.

Länsrätten upphäver det interimistiska beslutet från den 15 december 2008 och avskriver målet från vidare handläggning.

Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1c).

Eva Karlsson Helghe

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

